

Nr 410.

Av herr **Röing**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 37, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 11 juli 1919 (nr 406) angående försäljning av pilsnerdricka.

Kungl. Maj:t har i proposition nr 37 till innevarande års riksdag ånyo inkommit med förslag till väsentliga ändringar i vissa delar av förordningen av den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka.

Det nu föreliggande förslaget ansluter sig i det närmaste till det av bevillningsutskottets majoritet i fjol framlagda förslaget, som förelåg som resultat av prövningen av Kungl. Maj:ts proposition i samma ämne. Ärendet är därför riksdagens ledamöter väl bekant. I likhet med vad jag gjort gällande i min motion nr 328 under förra året vill jag ingalunda bestrida, att anledning kan föreligga till en revision av gällande förordning, då en viss oklarhet synes råda i fråga om tolkningen av gällande författning. De olägenheter, som kunna påvisas, äro emellertid enligt min mening så pass obetydliga, att det endast kan vara med den största tvekan, som man så kort tid efter ikraftträdandet av den senaste lagstiftningen på området går att rubba densamma. Under det senast gångna året har dessutom en så väsentlig och alltjämt fortskridande förbättring i nykterhetstillståndet i landet kunnat konstateras, att dessa betänkligheter nu måste vara ännu större. Regeringen har emellertid trots fjolårets avslag på den kungl. propositionen redan i år återkommit till riksdagen med ett nytt förslag. Det synes mig fortfarande vara angeläget att om möjligt söka åstadkomma en avspänning, som icke minst ur nykterhetssynpunkt bör vara synnerligen efterlängtd.

Kungl. Maj:t fasthåller i den nu föreliggande propositionen vid kravet på att köparen själv eller genom någon familjemedlem, husfolk eller någon hos sig anställd skall lämna skriftligt erkännande om rekvirerad varas mottagande. Förslaget har sedan fjolåret dock ändrats i så måtto, att varan kan få avlämnas en gång utan omedelbar kvittering, medan en upprepad leverans är beroende av det senast erhållna partiets utkvitterande. Anordningen måste detta till trots bli synnerligen besvärande för alla parter och detta utan att någon verkligt effektiv kontroll vinnes. Jag tillåter mig i detta stycke liksom i övrigt hänvisa till den utförliga motiveringen i min nyss nämnda motion nr 328 vid fjolårets riksdag, i det jag förmenar, att de av mig då fram-

förda synpunkterna alltjämt äro väl grundade och gälla även det nu föreliggande kungl. förslaget.

Liksom jag tidigare framhållit, finner jag det omotiverat och betänkligt att öka antalet av de myndigheter, vilka skola vara kontrollerande organ i fråga om pilsnerdrickshandelns lagenliga utförande. Kungl. Maj:t har i år frångått sitt tidigare förslag att utsträcka befogenheten att uppträda som polismyndighet till ledamöterna av nykterhetsnämnderna eller till av sådan nämnd utsedda personer, i det att det nu föreliggande förslaget endast räknar med sådan ledamot av nykterhetsnämnd, vilken av Konungens befallningshavande utrustats med polismands befogenhet. Alldeles oavsett betänkligheten mot att giva en del av ordningsmakten en speciell betoning av nykterhetspolis finner jag det vara överflödigt att i författningen tala om annat än "allmän åklagare" eller "polisman", då ju självfallet var och en, som utrustats med polismands befogenhet, även är att betrakta som polisman.

I motsats till sin mening av fjolåret har Kungl. Maj:t i årets proposition höjt åldern för dem, som äga rätt att avhämta pilsnerdricka, från 16 till 18 år. Genom denna bestämmelse skulle otvivelaktigt en mängd särskilt mindre hushåll, arbetslag o. a. bli betungade. Sålunda skulle barn i familjen, biträden och andra under 18 år bli förhindrade att biträda hushållet vid sådant inköp, och detta utan att någon säkerhet skulle vinnas för att dessa yngre årsklasser avstängdes från tillgången till varan. Att på sådant sätt inskränka handlingsfriheten finner jag fördömligt.

I sitt förslag av fjolåret hade Kungl. Maj:t mot kontrollstyrelsens eget yrkande icke velat tillerkänna styrelsen makt och myndighet att, till och med med undanskjutande av Konungens befallningshavande, vara pilsnerdricksförordningens väktare. Kungl. Maj:t leddes tydligen därvid av den riktiga känslan, att ordningsmakten bör vara en och densamma, och att en rubbning icke annat än i nödfall bör ske i gamla hävdvunna förhållanden.

I det nu föreliggande kungl. förslaget skjutes emellertid kontrollstyrelsen på nytt i förgrunden. Styrelsen blir visserligen icke högsta myndighet utan skall vända sig till Konungens befallningshavande, sedan rättelse på frivillighetens väg icke kunnat vinnas, men otvetydigt är att genom ett sådant lagstadgande pilsnerdrickskontrollen göres till först och främst en kontrollstyrelsens uppgift. Det förefaller, som om åtskilligt och detta icke minst under det senaste året framkommit, vilket icke giver anledning att ytterligare öka kontrollstyrelsens redan alltför stora maktbefogenhet. Det synes tvärtom vara angeläget att något inskränka denna och även på detta område återinföra en arbets- och ansvarsfördelning, som bättre stämmer överens med gammal prövad och god ordning. Om något nu brister i fråga om respekten för gällande lag och författning, så vinnes förvisso icke ökad aktning och förtroende genom att draga kontrollstyrelsen som mellankommande part in i saken. Som jag redan yttrade i motiveringen till min ovannämnda motion i fjol, äro de försäljningsföreskrifter, som det här är fråga om, att hänföra

till rena ordningsfrågor, och föreligger det heller intet som helst skäl att undandraga dessa från eller splittra uppmärksamheten hos de myndigheter, som ha sig ålagt att under Kungl. Maj:t svara för ordningen inom riket. Dessa torde också genom sin ingående kännedom om lokala egenheter och särskilda behov vara bäst ägnade att på rätt sätt övervaka lagens efterlevnad.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen med godkännande i övriga delar av Kungl. Maj:ts proposition nr 37 med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka ville besluta,

dels att 27 § 5 mom. i förslaget skall helt utgå,

dels att 9 och 17 §§, 22 § 1 mom., 27 § 4 mom. samt 35 § i förslaget skola erhålla följande ändrade lydelse:

9 §.

1. Tillverkare av — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — fartyg.
2. Den som — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — bo-satt person.
3. Den som — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — endast inomhus.
4. Konungens befallningshavande äger på ansökning meddela tillverkare tillstånd att annorstädes än å tillverkningsställe inrätta upplag av pilsnerdricka för att från detsamma försända pilsnerdricka på rekvisition på sätt i 1 mom. sägs. För upplag skall finnas en av Konungens befallningshavande godkänd föreståndare, som har att mottaga till upplaget inkommande rekvisitioner samt underskriva förteckningar, som avses i 17 § 1 mom. Såsom föreståndare må icke godkännas annan än den, som kan erhålla tillstånd till detaljhandel med pilsnerdricka.

17 §.

1. Vid försändning — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — ändamålsenliga handhavande.

Den, som forslar varan från tillverknings- eller försäljningsstället, skall vara försedd med en av säljaren eller av honom bemyndigad person underskriven, vederbörligen dagtecknad förteckning, upptagande namnet å den, som verkställer forslingen, samt, särskilt för varje köpare, den rekvirerade myckenheten pilsnerdricka, köparens namn, det

ställe, där varan skall avlämnas, samt den dag, då avlämnandet skall äga rum.

Det åligger den, som verkställer förslingen, att på anfordran av allmän åklagare eller polisman uppvisa förteckningen.

Efter förslingens slutförande skall den, som verkställt förslingen, så snart ske kan, avlämna förteckningen till säljaren, och vare säljaren pliktig att förvara densamma under minst två år samt hålla den tillgänglig för Konungens befallningshavande och allmän åklagare.

22 §.

1. Pilsnerdricka må å försäljningsställe icke utlämnas till den, som ej fyllt sexton år.

Pilsnerdricka — — — (Kungl. Maj:ts förslag) — — — olovlig försäljning.

27 §.

4. Förekomma oordningar med anledning av sådan försäljning av pilsnerdricka, som utan särskilt tillstånd utövas av tillverkare, eller bedriver tillverkare sin försäljning så, att nykterhetstillståndet å viss ort påtagligen därigenom menligt påverkas, äger Konungens befallningshavande föreskriva de ordningsregler för eller inskränkningar i försäljningen, som kunna finnas erforderliga, eller ock för viss tid helt eller delvis förbjuda försäljningens fortsättande. Beslut härom gånge genast i verkställighet utan hinder av anförda besvär.

35 §.

Yppar någon, som på grund av stadgande i 17 § 2 mom. tagit del av köpareförteckning, affärsförhållanden, varom han därvid fått kännedom, och kan detta ej anses påkallat av tjänstens intresse, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor. Sker det för att göra skada eller begagnar han sig av sin kännedom till egen eller annans fördel, må dömas till fängelse.

Stockholm den 7 februari 1928.

Erik Röing.